

GAZETA LWOWSKA

ADRES REDAKCJI I ADMINISTRACJI:
LWÓW, UL. SŁOWACKIEGO 6. I-sze p.
Redaktor naczelny przyjmuje codziennie
od godziny 11—12.
Listy należy frankować. — Reklamacje otwarte
wolne od opłaty.

Telefony:
REDAKCJI
21—18
ADMINISTRACJI
21—17

WYCHODZI CODZIENNIE O GODZINIE 3-ciej POPO-
ŁUDNIU Z WYJĄTKIEM DNI POŚWIĄTECZNYCH

REDAKTOR NACZELNY I ODPOWIEDZIALNY
Dr. MARCELI SZAROTA.

CENA
NUMERU

20 gr.

PRENUMERATA:

Miejscowa miesięcznie: bez dostawy do do-
mu 4-80 — z dostawą 5-30. — Zamiejscowa
miesięcznie z przesyłką pocztową 5-30 —
Zagranicą 7— P. K. O. Nr. 141.690

Istota konfliktu.

Jeszcze w roku 1921 a więc przed objęciem władzy miał sposobność Mussolini wyrazić swój pogląd na stosunek państwa do Watykanu w sposób mniej więcej następujący: „Jeżeli Watykan wyrzeknie się ostatecznie marzeń o władzy świeckiej — a sądzę, że jest on już na tej drodze — Italia powinna mu dostarczyć pomocy materialnej i środków pomocniczych, jakimi rozporządza władza świecka, dla szkół, szpitali itp. Rozwój bowiem katolicyzmu w świecie, zwiększanie 400-miljonowej rzeszy ludzi, zwracających ze wszystkich stron świata oczy ku Rzymowi, stanowi również interes i przedmiot dumy dla nas, którzy jesteśmy Włochami”.

Tenżesam Mussolini, objawszy następnie i ugruntowawszy swój regim, paktami lateraneńskimi z dnia 11 lutego 1929, powołał do życia suwerenne Państwo Kościelne i nawiązując z niem stosunki dyplomatyczne położył w ten sposób kres trwającemu „de iure” od roku 1870 stanowi wojny między państwem włoskim a papieskim.

Dlatego też nagle wybuchły i to odrazu w formie niezwykle ostrej i jaskrawej konflikt między Stolicą Apostolską a rządem faszystowskim postawił przeciętnego czytelnika gazet wobec pytania: co właściwie zaszło? Pytanie to zdawało się być tem bardziej uzasadnionem, ileż wiadomem było, iż stosunek Papieża do ustroju faszystowskiego, który po pokonaniu demokracji parlamentarnej i anarchii partyjnej, przywrócił w sposób tak demonstracyjny Kościołowi jego prawa w szkole, w prawodawstwie małżeńskim itd., był życzliwy oraz, że znaną była przychylność polityczna wielu książy Kościoła jak kardynałów Maffiego i Schustera dla partii faszystowskiej. To wszystko zdawało się wróżyć rozwojowi stosunków między rządami włoskim a papieskim jak najlepsze widoki.

Jeżeli zaś tak się nie stało, jeżeli stosunki te innemi potoczyły się kolejami, to przyczyną tego nie był bynajmniej — jak się to na pozór wydawać mogło — jeden czy drugi epizod, takie czy inne zajście, wystąpienie tego lub innego rodzaju jakiegoś organu prasy czy zrzeszenia, ale przyczyny tego tkwiły głębiej, żyły nieomal od chwili tworzenia i gruntuowania się faszystowskiego regim, a pierwsza lepsza sposobność wystarczyła, by doprowadzić do takiego zaostrzenia sytuacji, jakie ostatnio miało miejsce i jeszcze do tej pory nie zagasło.

Państwo włoskie, budowane przez faszizm na zasadach korporacyjnych, jest państwem jednolitem, podporządkowującym normy życia społeczno-politycznego wymogom i dyrektywom państwowości. Wychodząc z tego założenia i opierając się na przesłance faszystowania narodu, regim obecny wyklucza wylamywanie się pewnej części społeczeństwa poza ramy społecznej i politycznej organizacji, reprezentowanej przez faszizm. Nie istnieją ani partie polityczne ani organizacje społeczne lub zawodowe niefaszystowskie. Istnienie ich byłoby sprzeczne z zasadą prawną, na podstawie której regim dąży do przeobrażenia współczesnych Włoch.

Faszizm nie cofał się w ślad zatem między innymi przed żadnem środkiem, aby w swych organizacjach zmobilizować całą młodzież, poczynając od dzieci z ogródków dziecięcych a kończąc na młodzieży uniwersyteckiej i robotniczej. Całe młode pokolenie narodu włoskiego wychowuje się pod skrzydłami faszizmu.

W tym stanie rzeczy musiało przyjść do konfliktu. Współzycie ambitnego, wierzącego w swe siły i swą misję nacjonalizmu włoskiego z Kościołem, który znowu pojmuje swą misję jako wszechświatową i nadrzędną, nie mogło się na dłuższą metę w spokoju utrzymać. Watykan bowiem mimo widocznego sentymentu dla rządu i ustroju Włoch nie mógł się zgodzić na odgrywanie roli jedynie specjalnego narzędzia polityki narodu włoskiego, jak sobie właśnie faszizm wyobrażał praktyczne skutki układów lateraneńskich.

Na mocy konkordatu pomiędzy Watykanem a Kwirynałem mogła się w szczególności rozwijać na terenie Włoch zupełnie swobodnie Akcja Katolicka, organizacja o cechach apolitycznych i o zadaniach, dotyczących realizowania dyrektyw katolickich i chrześcijańskich w zakresie życia narodowego. Zachodzi kwestja, którą z na-

szej dalekiej perspektywy trudno bezstronnie osądzić, czy organizacja ta kierowana przez czynniki, bezpośrednio związane z Watykanem nie rozszerzyła od pewnego czasu swej działalności, nadając jej charakter nieco dalej idący, niż to przewiduje dosłowne określenie, zawarte w paragr. 43 konkordatu z Włochami.

Otóż pewne posunięcia i wystąpienia Akcji Katolickiej spowodowały bez pośrednio wybuch. Znany jest z depesz i komunikatów przebieg wypadków. Wiadomą jest rzeczą, że po jednej i drugiej stronie rysują się dziś zupełnie wyraźne tendencje do załagodzenia obecnego konfliktu. To jednak można tylko zaznaczyć, że pokój nie gwarantuje i na przyszłość usunięcia źródeł konfliktów. Pokąd bowiem faszizm czuje się silnym, nie dopuści do wyrastania obok siebie jakiegokolwiek siły pod czymkolwiek niefaszystowskim patronatem. Jedyną drogą, teoretycznie przynajmniej jasną, w praktyce niewątpliwie trudniejszą do realizacji jest, by obie strony unikały zbyt ostrych wtargnięć w dziedzinę zarezerwowaną prawnie lub zwyczajowo dla strony drugiej. To ściśle przestrzeganie wzajemnych prerogatyw może zabezpieczyć harmonję współpracy od szkodliwych wstrząsów.

Z ostatniej chwili.

General Składkowski w Płocku.

(Telefonem od naszego korespondenta.)

Warszawa, 17 czerwca. Minister Składkowski wyjechał w sprawach służbowych do Płocka. Jak się dowiadujemy, przejście generała Składkowskiego na stanowisko Wiceministra Spraw Wojskowych, nastąpi z końcem czerw-

ca. Dotychczas nie jest wiadomem, czy stanowisko Wicepremiera, który jak wiadomo, obejmuje po generale Składkowskim Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, zostanie ponownie obsadzone.

Goście francuscy w Krakowie.

Kraków, 16 czerwca (PAT). Wczoraj przybyli do Krakowa goście francuscy wiceprezydent miasta Paryża Fontenot i wiceprezydent miasta Contebot i wiceprezydent miasta dentom towarzyszy p. Besson, sekretarz Rady miasta Paryża. Goście powitani zostali w salonach recepcyjnych dworca krakowskiego przez przedstawicieli miasta, starostwa grodz-

kiego oraz wojskowości. Dziś w godzinach rannych zwiedzili goście zabytki Krakowa, poczem podejmowani byli śniadaniem przez prezydentową Rollową. Po zwiedzeniu Wieliczki goście francuscy byli podejmowani przez hr. Potockich w Krzeszowicach poczem o godzinie 23.00 odjechali do Katowic.

Samobójstwo księdza na plebanji.

Wilno, 17 czerwca. (PAT). Wczoraj wieczorem na plebanji przy kościele św. Mikołaja odebrał sobie życie

wystrzałem z rewolweru 50 letni ksiądz Franciszek Romejko.

W sprawie strajku autobusów.

(Telefonem od naszego korespondenta.)

Warszawa, 17 czerwca. Ministerstwo Robót Publicznych nie doszło do porozumienia z Związkiem związków właścicieli autobusów.

Na dzień 27 czerwca ma być zwołany Zjazd delegatów, który wyłoni ko-

mitet wykonawczy strajku. Prasa rządowa sądzi, że jest mało prawdopodobne, by wybuchł powszechny strajk autobusowy. Większe przedsiębiorstwa wylamią się z solidarności.

Rocznica szarzy Rokitniańskiej.

Czerniowce, 17 czerwca. (PAT.) W Rarańcy odbyła się uroczystość ku uczczeniu rocznicy pamiętnej szarzy pod Rokitną. Uroczystość odbyła się z inicjatywy czerniowieckiego związku Legionistów. Na uroczystość przybył do Rarańcy konsul R. P. Grabiński, który złożył w imieniu konsulatu wieniec na mogile rokitniańskich bohaterów. Z kolei odbyła się Msza święta w miejscowej kaplicy a następnie pochód na cmentarz, gdzie delegaci organizacji polskich i rumuńskich wygłosili przemówienia okolicznościowe. Następnie nastąpił procesja powrót do kościoła, przed którym pochód rozwiązano. Dalszym punktem obchodu było przedstawienie z udziałem dzieci miejscowej szkoły polskiej.

Kłeska w Stanach Zjedn.

Waszyngton, 17 czerwca. (PAT.) O rozmiarach ciężkiej sytuacji gospodarczej w Stanach Zjednoczonych świadczy sprawozdanie statystyczne Czerwonego Krzyża z którego wynika, że w ostatnim kwartale w 22 stanach udzielono pomocy 2,700.000 osobom. 38.545 rodzin otrzymuje jeszcze pomoc w stanach południowych dotkniętych kłeską posuchy.

Zymirski w więzieniu cieszyńskim.

(Telefonem od naszego korespondenta.)

Warszawa, 17 czerwca. Generał Zymirski został na własną prośbę przeniesiony do więzienia w Cieszynie. Gen. Zymirski prośbę swą motywował tem, że w Cieszynie znajduje się jego rodzina, która będzie opiekować się nim, do czasu odsiedzenia kary.

Trzęsienie ziemi w Indjach.

Peshawar, 17 czerwca. (PAT.) Dziś rano w okręgu Pandzir w odległości 60 mil na północ od Kabyłu dało się odczuć silne trzęsienie ziemi, w następstwie którego 50 domów uległo zniszczeniu, 15 osób poniosło śmierć.

Przedłużenie umowy żytniej z Niemcami.

Warszawa, 17 czerwca. (PAT.) W związku z przypadającym na 30 czerwca terminem wygaśnięcia umowy żytniej polsko - niemieckiej prasa podkreśla, że sfery rolnicze wypowiedziały się za przedłużeniem tej umowy. „Express Poranny” wyraża przekonanie, że czynniki miarodajne obu stron nie będą miały żadnych zastrzeżeń przeciwko przedłużeniu wspomnianej umowy.

Cały dom wyleciał w powietrze.

Saint Remy, (Prowancja), 16 czerwca. (PAT.) Ubiegłej nocy miała miejsce silna eksplozja, w czasie której cały dom wyleciał w powietrze. Katastrofa zbudziła całe miasto. Powodem katastrofy było nielegalne przechowywanie materiałów wybuchowych przez pewnego obywatela hiszpańskiego, którego znaleziono pod gruzami domu ciężko rannego.

Program nowego Ministra Skarbu.

Redakcja „Gazety Polskiej“ użyskała od p. Ministra Skarbu Jana Piłsudskiego wywiad, który podajemy poniżej w pełnym brzmieniu:

— Pozwolę sobie trudzić p. Ministra Skarbu kilku pytaniami — zapytał redaktor „Gazety Polskiej“ — gdyż przy każdej zmianie personalnej budzą się w opinii publicznej częstokroć zgoła bezzasadne obawy czy nie pociągnie ona za sobą zmiany metod lub linii wytyczonej polityki państwowej. W sytuacji obecnej mamy do czynienia ze szczególną wrażliwością jeżeli chodzi o sprawy gospodarcze. Chcielibyśmy zatem zapoznać opinię publiczną z zasadniczymi poglądami p. Ministra. Rzeczą prostą nie będąc nawet prosił o sprostowanie niemiłych plotek o rzekomej możliwości polityki inflacyjnej. Tego rodzaju wersje bowiem rodzić się mogą tylko ze złej woli lub ignoracji tak daleko idącej, że nie warto się nawet z niemi rozprawić. Natomiast byłbym p. Ministrowi wdzięczny za łaskawe zapoznanie nas z jego poglądami na wykonanie budżetu bieżącego i układu względnie wysokości przyszłego, nad którym Rząd już musi pracować?

Pan Minister odpowiedział: — Chętnie panu odpowiem na to pytanie, które dotyczy zagadnienia najważniejszego t. j. budżetu. Trudności związane z wykonaniem budżetu zostały już dostatecznie oświetlone w czasie ostatniej debaty budżetowej. Rząd poprzedni uczynił bardzo wielki wysiłek celem zbliżenia strony dochodowej i rozchodowej budżetu. Największym a nieuniknionym posunięciem była zmniejszenie użycia funkcjonalnej państwowej, następnie przerzucenie części wydatków inwestycyjnych na długoterminowe kredyty zagraniczne oraz kompresja wydatków rzeczowych. Poszliśmy dalej po tej drodze. Podzielimy całkowicie zadanie mego poprzednika, że jeżeli wydatki całoroczne zredukujemy poniżej 2.5 miliardów wówczas deficyt zagrażać nam nie może. W tej chwili stwierdzić mogę, że jest to wykonalne. Na ostatniej Radzie Ministrów zapadła uchwała zniesienia wydatków na rok bieżący do wysokości 2.450 milionów zł. Planowa redukcja budżetu łącznie z koniecznymi posunięciami natury organizacyjnej zostały dokładnie przepracowane i postanowione. Dla osiągnięcia tego celu przystępujemy niezwłocznie do usprawnienia administracji przez zespalanie prac, komasację urzędów, kasowanie zbędnych instytucji oraz funkcji równoległych organów administracji

państwowej i samorządowej, uproszczenie systemu rachunkowo - kasowego i t. p. Równowaga budżetowa będzie więc bezwzględnie utrzymana. Rzeczą prostą, że w niektórych miesiącach letnich, które zwykle wyróżniają się słabymi wpływami będziemy mieli jeszcze do czynienia z nadwyżką rozchodów nad dochodami — nie przesądza to jednak bynajmniej całorocznych rezultatów. Co do prac nad preliminarzem budżetowym na rok przyszły, o które pan pyta — mogę panu w tej chwili powiedzieć co następuje: Nie mogąc znać elementów przyszłości, Rząd musi opierać swe przewidywania na teraźniejszości. Trzeba brać pod uwagę to, że na wpływach podatkowych w przyszłych okresach budżetowych będzie musiała odbijać się sytuacja roku bieżącego i ubiegłego, zatem i na kształtowanie się wysokości preliminarza budżetowego najsilniej wpłyną doświadczenia z wykonania budżetu roku bieżącego i poprzedniego.

— Czy nie obawia się p. Minister trudności stawianych przez innych Ministrów resortowych przy kompilacji ich budżetów?

— Przyznam się panu, że nie. Jest

zupenie naturalnem, że te rzeczy muszą przechodzić przez t. zw. uzgadnianie, którego arbitrem czuwającym nad całością gospodarki państwowej jest Premier. Każdy z Ministrów resortowych jest z natury rzeczy przedstawicielem potrzeb państwowych i społecznych w swojej dziedzinie. Oczywiście potrzeby te są i przez długi czas jeszcze będą ogromne. Minister skarbu natomiast jest przedstawicielem możliwości, które jest sa z reguły od potrzeb znacznie mniejsze, w okresach zaś kryzysu i złej konjunktury niewspółmierność potrzeb i możliwości staje się szczególnie głęboka. Minister skarbu musi być wtedy twardy i bezwzględny tak właśnie jak twardem i bezwzględnem jest życie w danej chwili. Jednak wszyscy Ministrowie jako członkowie Rządu są współodpowiedzialni za całość gospodarki państwowej i świadomość tej odpowiedzialności jest naturalnym sprzymierzeńcem Ministra skarbu. Rząd pod przewodnictwem Premiera jako całość decyduje o wyborze dróg dla opanowania sytuacji. Ostatnia uchwała Rady Ministrów wskazuje na podporządkowanie przez Rząd wszystkich spraw zagadnieniu równowagi

budżetowej jako sprawie istotnie pierwszorzędnej znaczenia.

— Co pan Minister sądzi o możliwościach dalszego napływu kapitałów zagranicznych?

— Polska jest krajem — oświadcza p. Minister — którego bilans płatniczy obciążony zobowiązaniami z tytułu wojny, odbudowy i przebudowy, kształtował się jeszcze musi ujemnie a zatem przez szereg lat jeszcze niezbędne jest zarówno dążenie do utrzymania dodatniego bilansu handlowego jak i dążenie do uzyskiwania coraz tańszego kredytu zagranicznego. Jednym z czynników działających na naszą korzyść w tej dziedzinie jest wewnętrzna stabilizacja polityczna, drugim jest to, że Polska jest dobrym i sumiennym płatnikiem, który z największą punktualnością wywiązuje się z wszystkich dotychczasowych zobowiązań niezależnie od zmienności warunków. W dalszej perspektywie te nasze plusy wezmą przewagę. Zresztą w ciągu roku ostatniego mimo niepomyślnej konjunktury na rynku światowym mamy za sobą dwie pomyślnie załatwione transakcje pożyczkowe. Posiadając to zabezpieczenie oraz zdecydowaną wolę do utrzymania za wszelką cenę równowagi między dochodami a wydatkami możemy patrzeć w przyszłość z należytym spokojem.

Serdeczna wymiana depeesz między Zamkiem a Wersalem.

Warszawa, 16 czerwca. (PAT.) Prezydent Rzeczypospolitej przesłał na ręce Prezydenta Republiki Francuskiej Pawła Doumera następującą depeesz:

Jego Ekscelencja Paweł Doumer,

Prezydent Republiki Francuskiej, Paryż.

W dniu, w którym Wasza Ekscelencja obejmuje najwyższy urząd w Republice Francuskiej a który został powierzony dzięki zaufaniu Jego

współobywateli, pragnę wyrazić Waszej Ekscelencji jak najszczerze życzenia w moim i Narodu polskiego imieniu, ażeby w latach prezydentury Jego Ekscelencji wspólne wysiłki naszych dwóch krajów, mające na celu utrzymanie idei pokojowej doprowadziły do szczęśliwej jej realizacji, aby te lata stały się dla zaprzyjaźnionego i sprzymierzonego z nami szlachetnego narodu francuskiego epoką szczęścia i pomyślności. (—) Ignacy Mościcki.

W odpowiedzi na powyższą depeesz p. Prezydent otrzymał od Prezydenta Republiki Francuskiej następujący telegram:

Do Jego Ekscelencji Ignacego Mościckiego Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, Warszawa.

Życzenia, które Wasza Ekscelencja przesłała w swoim imieniu i Narodu polskiego wzruszyły mnie głęboko. Dziękując W. E. za te cenne dowody sympatii, zapewniam ją o moim gorącym życzeniu, aby polityka pokojowa prowadzona wspólnie przez oba kraje zaprzyjaźnione i sprzymierzone została uwieńczona powodzeniem i proszę Pana o przyjęcie moich najserdeczniejszych życzeń szczęśliwości i pomyślności dla Polski. (—) Paul Doumer.

Do ustępującego Prezydenta Republiki Francuskiej p. Prezydent R.P. Ignacy Mościcki przesłał następującą depeesz:

Do J. E. Gastona Doumergue'a, Pałac Elizejski, Paryż.

W chwili, w której W. Ekscelencja po okresie szczęśliwego kierownictwa losami Francji składa najwyższą godność w państwie, pragnę wyrazić Jej gorącą wdzięczność za postępy poczynione w okresie Jego prezydentury w dziedzinie zacieśnienia węzłów łączących Polskę i Francję, z największą korzyścią dla sprawy pokoju.

Na powyższą depeesz p. Prezydent R.P. otrzymał następującą odpowiedź telegraficzną:

Do J. E. Ignacego Mościckiego, Prezydenta R. P. Warszawa.

Pragnę wyrazić Waszej Ekscelencji moje najgorętsze podziękowanie za jego uprzejmą depeesz i proszę ją, aby wierzył, że najszczerzej pragnę, aby węzły przyjaźni istniejące tak szczęśliwie między Francją i Polską zacieśniały się coraz bardziej. Gaston Doumergue.

Gen. Składkowski ustąpi z dotychczasowego stanowiska.

Warszawa, 17 czerwca. (PAT.) „Gazeta Polska“ donosi, że w najbliższych dniach Minister Spraw Wewnętrznych Składkowski ustąpi z zajmowanego stanowiska. Dziennik dowiaduje się ze źródeł miarodajnych, że generał Składkowski ma być zamianowany drugim Wiceministrem Spraw Wojskowych i szefem administracji armji. Pierwszym Wiceministrem zamianowany będzie generał dywizji Kazimierz Fabrycy, któremu jak dotychczas będą podlegać sprawy organizacyjne, mobilizacyjne, personalne i wyszkoleniowe. Zastępcą szefa administracji armji, które to stanowisko zajmował do niedawna

obecny Minister Przemysłu i Handlu gen. dr. Zarzycki ma być mianowany pułkownik Langner. Dotychczasowy pierwszy Wiceminister Spraw Wojskowych gen. Konarzewski mianowany będzie inspektorem armji.

Minister Spraw Wewnętrznych gen. Składkowski zapytany przez dziennikarza o powód ustąpienia z dotychczasowego stanowiska oraz powrotu do armji odpowiedział: jestem karnym żołnierzem Komendanta i na jego rozkaz obejmuję każdą pracę, do której uważa za stosowne mnie powołać.

Borysław uspokoja się. Ekscesy uliczne ustały.

Borysław, 16 czerwca. (PAT.) Dziś około godz. 17 tłum liczący kilkaset osób zebrał się przy ul. gen. Zielińskiego. Z tłumy wyłoniła się grupa komunistów i usiłowała wtargnąć do piekarni Prohaski, znajdującej się przy wspomnianej ulicy. Patrolujący posterunkowy P. P. został napadnięty przez zgraję wyrostków, którzy jednak przy pomocy b. wojskowych, znajdujących się podówczas na ulicy, zostali rozpedzeni.

Borysław, 16 czerwca. (PAT.) Niepokój w Borysławiu trwają w dalszym ciągu. Stwierdzono, że napady na piekarnie, wędliniarnie i inne sklepy spożywcze, były z góry uplanowane przez miejscowe czynniki komunistyczne, które do wykonania swoich planów użyły bezkrytyczny tłum bezrobotnych i zdeklasowane męty społeczne. Policja powiadomiona o napadzie na jedną z piekarni w dniu dzisiejszym, przybyła natychmiast celem interweniowania i mimo łagodnego postępowania została obrzucona gra-

dem kamieni przez tłum. Kilku posterunkowych P. P. zostało lżej kontuzjowanych. Wobec groźnej postawy tłumy, który nacierał coraz bardziej na policję, wezwano straż pożarną z sikawkami. Silne strumienie wody, skierowane w tłum spowodowały częściowe uspokojenie się tłumy, który jednak nie ustąpił z placu przez kilka godzin, usiłując w różnych punktach miasta dokonać rabunku pieczywa i mięsa. I tak tłum, składający się z około 300 osób napadł na wóz z pieczywem na Potoku i zrabował wszystko pieczywo. Podobne napady miały miejsce na drodze Hubicze - Borysław i Tustanowice - Truskawiec. Zrabowane pieczywo zostało częściowo zabrane do domów a częściowo rozsprzedane wieśniakom po wsiach okolicznych. Uspokojenie umysłów dotychczas nie nastąpiło, mimo rozdania przez magistrat większej ilości zapomóg w formie bonów żywnościowych.

W związku z niepokojami aresz-

towano dzisiaj 10 osób.

Agitatorzy komunistyczni ustawicznie krążą wśród bezrobotnych i podburzają ich do nowych, energiczniejszych wystąpień.

W godzinach popołudniowych przybył do Borysławia p. Wicewojewoda Drojanowski.

Borysław, 17 czerwca. (PAT.) Niepokój bezrobotnych w Borysławiu trwające od trzech dni ustały zupełnie. Noc przeszła spokojnie. Na ulicach ruch normalny. Grup bezrobotnych gromadzących się na ulicach nie widać zupełnie. W związku z napadami na sklepy dotychczas aresztowano około 27 osób pod zarzutem udziału w napadach względnie za podburzanie tłumy do ekscesów. We wszystkich dzielnicach Borysławia panuje najzupełniejszy spokój. We wsi Jasienica Dolna pow. Drohobycz dokonano dziś napadu na wóz z nabiałem. Sprawców napadu ujęto i osadzono w areszcie.

Międzynarodowe obrady dziennikarskie w Bernie.

(Korespondencja własna „Gazety Lwowskiej“).

Bern, w czerwcu 1931 r.

Wyjeżdżaliśmy z Paryża na posiedzenie Komitetu Wykonawczego Międzynarodowej Federacji Dziennikarskiej w chwili, gdy Francja uroczystie święciła 300-letnią rocznicę założenia przez Théophrasta Renaudota, „Gazette de France“. Po upływie trzech wieków wyjeżdżaliśmy radzić — tym razem w Bernie — na tematy, stanowiące o pracy intelektualnej i o bycie materialnym dziesiątków tysięcy ludzi pióra. Dużo się od tych czasów zmieniło, kiedy każdy z jakiegoś artykułu niezadowolony wikont polecał swym lokajom obić śmiałego zbytnio dziennikarza i kiedy działo się to najzupełniej bezkarnie. Dużo, bardzo dużo od tych czasów się zmieniło.

Międzynarodowa Federacja, do której należy już obecnie znakomita większość prasy europejskiej, dąży ku skoordynowaniu we wszystkich krajach praw i obowiązków, związanych z dziennikarskimi czynnościami zawodowymi. Nie jest to, jak łatwo domyśleć się można, zadanie bardzo łatwe — różny charakter ustrojów politycznych, warunków ekonomicznych, przepisów rządowych, poglądów ideowych w poszczególnych państwach i społeczeństwach utrudniają często i wielce tę pracę. A przecież posuwa ona się stale i systematycznie naprzód.

I tegoroczne obrady Komitetu Wykonawczego świadczą wymownie o produkcyjnej działalności Federacji w zakresie unormowania czynności dziennikarskich, tak skomplikowanych dziś wskutek gorączkowego tempa życia, zawrotnych udoskonaleń technicznych i... chronicznego przesilenia gospodarczego. Znalazły się przeto na porządku dziennym posiedzeń problemy zasadniczego znaczenia: kwestja praw autorskich w prasie codziennej, uregulowanie spraw dotyczących radio-dziennikarstwa, zagadnienie kontraktów pomiędzy wydawcami a składem redakcji, wprowadzenie w życie zawodowych sądów honorowych etc. etc.

Prace w dziedzinie niejednego z tych problemów weszły już na toły

realnej możliwości. Dzięki exposé p. Vallota, sekretarza generalnego Federacji, oraz dzięki cennym wskazówkom p. Ostertaga, rzeczoznawcy jurydycznego Ligi Narodów, kwestja praw autorskich dziennikarzy będzie przedmiotem rzeczowych dyskusji na najbliższym kongresie międzynarodowym w Hadze. W Hadze również na stąpi jesienią uroczyste posiedzenie inauguracyjne międzynarodowego trybunału honorowego, powołanego do osądzenia zawodowych sporów prasowych. Wreszcie, specjalna komisja mieszana, istniejąca przy Międzynarodowym Biurze Pracy w Genewie,

bada zagadnienie norm kontraktowych, które w przyszłości winny obowiązywać zarówno wydawców pism, jak i członków redakcji. Postanowiono też poczynić cały szereg kroków, mających na celu zdobycie pewnych przywilejów prawnych i ulg materialnych dla dziennikarzy, wylegitymujących się kartą członkowską Federacji.

Komitet Wykonawczy pracował pod przewodnictwem p. Richardsona, prezesa Federacji i przewodniczącego delegacji angielskiej, nader intensywnie. Dzięki niespożytej energii i wyjątkowemu zmysłowi organi-

Al Capone przed sądem.

Chicago, 17 czerwca. (PAT). Przed tut. sądem stanął słynny bandyta Al Capone oskarżony o uchylanie się od płacenia podatku dochodowego. Drugie oskarżenie skierowane jest prze-

ciwko 68 jego współnikom. Wyrok na Al Capone wydany będzie 30 bm. 4-ch z jego współników zostało już skazanych na karę od 1 do 5 lat więzienia.

Tydzień Dziecka.

W środę, dnia 17 bm. o godz. 8-mej wieczorem mówić będzie w wielkiej sali ratuszowej prof. dr. Fr. Groer „O zagadnieniach wychowawczych w Ameryce“. Wykład ten wzbudza w mieście duże zainteresowanie, gdyż rzuci snop światła na bardzo nam dotąd mało znane problemy wychowawcze, które znakomity prelegent w czasie swego niedawnego pobytu w Ameryce miał sposobność poznać dokładnie. Bilety wstępu w cenie 1 zł. (krzesła) i 50 gr. (miejsca stojące) są do nabycia w Aptece dra Poratyńskiego (pl. Bernardyński 1), a przed wykładem w wejścia do sali obrad Rady miejskiej.

W niedzielę, dnia 21 bm. urządza Sekcja koncertowa, której przewodniczy prof. Czesław Krzyżanowski „Koncert dziecięcy“. Koncert ten odbędzie się w sali „Teatru Rozmaitości“ i rozpocznie z uderzeniem godz. 12-tej.

Niesłychanie interesujący program koncertu podamy na innym miejscu.

Na dochód instytucji opiekujących się dzieckiem we Lwowie i Woj. Komisji kolonii wakacyjnych zbierać będą w niedzielę, dnia 21 bm. przedstawiciele tych instytucji datki do puszek, przy stolikach i na ulicach miasta. Puszki i legitymacje wydawać będzie Komitet uprawnionym do zbierania w piątek i w sobotę od godz. 5-tej do 7-mej w Ratuszu, w sali Nr. 36 na I. p. Po zbiorce zwracać należy puszki w niedzielę do godz. 8-mej wiecz. w Miej. Komun. Kasie Oszczęd., i tamże zawartość puszek zostanie przeleżoną, a zbierającemu zostanie wydane potwierdzenie kasowe.

Komitet zwraca się z bardzo gorącą prośbą do Publiczności, ażeby zechciała odnosić się do zbierających z tą życzliwością, na jaką zasługuje cel, któremu poświęconą jest zbiórka. — Idzie o biedne lwowskie dzieci!

Teatr komiczny Tristana Bernarda a komedia i dramat społeczno-obyczajowe

D. Amiela i L. Marchanda.

(Korespondencja własna „Gazety Lwowskiej“).

Paryż, w czerwcu 1931.

W duszy każdego większego dramaturga drzemie ukryte marzenie... Posiadać własny teatr, uwolnić się od jarzma dyrektorów z ich kupiecką pogonią za dużym zyskiem przy obojętności dla waloru sztuk i głębszych ambicji autora... Uszlachetnić przemysł teatralny, dając wyraz swym ideałom i talentowi... nie bez przysporzenia sobie naturalnie wawrzynów czy dzwiczącej monety... W przeszłym swym przemówieniu T. Bernard wyznał nam wszystkie swoje nadzieje i zamiary. I w ten sposób słynny na cały Paryż z swej pechowości teatr im. Alberta I-go stał się przybytkiem muz pod wezwaniem głośnego autora „Małej kawiarni“ i tylu wybornych komedyj.

Zaczął od przemilej innowacji. Proszę sobie wyobrazić dość otyłego, niewysokiego jegomościa o nalanej, obrzęklej twarzy fauna piwosza, wienieczonej siwiejącą i rzadką zmierzwioną czupryną, który z uśmiechem leniwym w mądrych, wyblakłych żrenicach prawi ze sceny arcywesołe dyktoryjki i anegdotki... Bajdurzy, pokpiwa z swych planów, z publiczności i swego współnika „chimerycznego“ Irénée Mauget... Wszystko to z niezrównanym jo-

wialnym a subtelnym humorem. Domyśleliście się, że przedstawiłem wam Tristana Bernarda we własnej osobie. Lody przelamane z punktu. Przed podniesieniem kurtyny zapanowała już atmosfera przyjaznej harmonji pomiędzy sceną a widownią.

Nowy dyrektor o żadnych rewolucjach ani reformach inscenizacyjnych czy innych nie myślał. Zato repertuar, któryśmy widzieli kolejno w jego teatrze, odznacza się niebywałą różnorodnością — w rodzaju wesołym, „Bliźnięta z Brightonu“ — to wodewil klasyczny w najlepszym gatunku, gdzie antyczny wątek Menechmów Plauta rozwija się w warunkach nowoczesnych z precyzją i werwą prawdziwego mistrza teatru.

Proszę się nie gorszyć tem, co powiem. Tristan Bernard ma w sobie dużo cyganerii artystycznej, okraszzonej sporą dawką anarchizmu amatorskiego. Nie wiele sobie robi z świętości i powag uznanych. Najbliższy może jest mu duchem „Dzikus“ (Sauvage), którego przedstawił z nieklamną sympatią. Rozpamiętuje bez wstydu grzeszki młodości (bójki, czek bez prowizji i więzienie) mieszka, niczem uczeń J. J.

Rousseau na wsi w lepiancie i niemilosie wykipiwa zarozumiałego magnata prasowego, rozpanoszonego w zamku w sąsiedztwie. Przecież posiada zasoby dobroci i serca, których darmo szukać u socjety zamkowej. Dla ułatwienia ucieczki komunisty, ściganego przez policję pozwoli nawet oskarżyć się o zbrodnię, co daje mu okazję do używania całą gębą nad sędzią i aparatem urzędniczym. W „Kryzysie ministerjalnym“ T. Bernard wyszydza dotkliwie brudne intrygi i ambicyjki macherów polityki, którzy za soczewicę teki w rządzie łacno kupczy gotowi swemi ideałami i przekonaniem.

Cóż tedy dziwnego, że hipokryzja i tchórzostwo moralne burzuzji nie znajduje łaski w oczach satyryka. Wystarcza, że sytuacja finansowa ojca Janki Renaud się zachwiała, aby matka jej narzeczonego zrezygnowała z niewygodnego dotąd związku. Co więcej, wszyscy posadzą dzielną dziewczynę, która stała się sekretarką pewnego bankiera, o to, że jest jego metresa. Ale Janka dostaje spadek po kochanku swej babki. Odrazu skrupuły godnej matrony pryskają. Jako że fortuna pochodząca z grzechu w drugiej generacji widocznie ma czas moralnie się oczyścić. W rezultacie parka pobieże się z błogosławieństwem rozczulonej mamusi. Taka jest treść budująca „Un ami d'Argentine“ wystawiona na wspólnie z Maurey'em w teatrze Athenée z kapitalnym trio M. Soria, L. Rozenberga i Stephena.

Nie ludźmy się. T. Bernard nie ma żadnego powołania na apostoła, po-

zycijnemu p. Paul'a Bourquina'a, prezesa Związku Prasy Szwajcarskiej, oraz jego kolegów panów dr. Feldmana, dr. Egger'a i dr. Wechlin'a dzięki ich nadzwyczajnej gościnności, mogliśmy pracować w zaciszu wspaniałych i przepychniętego Pałacu Rządowego. Gościnność ta zresztą przejawiała się jeszcze w niesłychanie miłych, serdecznych i przyjemnych wybiegach, oraz przyjęciach, urządzonych dla członków Komitetu Wykonawczego przez władze federalne, kantonalne i komunalne szwajcarskie.

Ze zjazdu takiego wynosi się po krzepiające wrażenie rozwijającej się solidarności zawodowej i wzrastającej potęgi prasowej. Nie bacząc na zupełnie naturalne i wprost nieuniknione tarcia polityczne, antagonizmy ideologiczne i nawet rywalizacje osobiste, wyraźnie daje się odczuwać głębokie zrozumienie wspólności interesów i świadomość potrzeby rozstrząsania ich w duchu pojednawczości międzynarodowej. Nie ulega wątpliwości, iż to systematyczne urzymywanie kontaktu z wybitnymi dziennikarzami większości krajów europejskich przyczynia się wydatnie do promieniowania hasła pokojowych.

Polską prasę doskonale reprezentował redaktor A. Beaupré, stary bywalec tych Zjazdów, cieszący się miłym wśród członków Komitetu Wykonawczego — żalować jednak należy, że delegacja polska tak była nieliczna. Pożądane byłoby — ze względów czysto propagandowych — by jeden z najbliższych kongresów Federacji odbył się w Warszawie. Mam wrażenie, że odnośna propozycja przyjęta byłaby z uznaniem przez Komitet Wykonawczy.

Z. St. K.

PIJ CIE
Kawę RIEDLA
Lwów, Rutowskiego 3.

Dementi.

Warszawa, 17 czerwca. (PAT). „Kurjer Poranny“ na podstawie informacji ze źródeł urzędowych dementuje wiadomość podaną przez jedno z pism o projekcie skasowania 5-ciu Województw. Istnieje natomiast prawdopodobnie projekt zmniejszenia o 30 dotychczasowej liczby starostw ze względów oszczędnościowych.

gromcę wad i występów społecznych. Powiedziałoby się raczej, że, ciesząc go, dostarczając materiału do żartu i zabawy. I w tej pobłażliwości bez troskiej dla złego tkwi pewna pointa immoralizmu. Z tą samą łatwością potrafi np. T. Bernard wystąpić w roli dość niespodziewanej mentora obrońcy tradycji. Weźmy takie „Ach, jaki mały nasz świat“. Zapalona, naiwna panienska daje się namówić przez szalawilę kuzyna do wspólnej ucieczki (w towarzystwie starej nauczycielki) przed małżeństwem z rozsądkiem, które planował sobie jej ojciec. „Niezawodny“ plan obegrania ruletki bierze oczywiście w łeb i trójka zarabiać musi na życie, śpiwając i grając po dworach. Wiara w genialność pyszałkowatego letkiewicza rozpadła się w gruzy. Panienska zakocha się w bogatym przemysłowcu, który zjechał do Monte Carlo na zabawę, oczywiście z zupełną po jego stronie wzajemnością. I okazuje się, że przemysłowiec ten był właśnie tym mężem z rozsądkiem, wymarzoną przez ojca!

Tristan Bernard nie dba specjalnie o nowość ani o zbytnie prawdopodobieństwo wątku. Nie wyczerpuje do dna, nie tworzy nieśmiertelnych typów, jak Moljer. Ale postacie jego są żywe, dobrze zaobserwowane i dzięki świetnej technice teatralnej autora poruszają się na scenie z swobodą i wdziękiem w sytuacjach nieraz dość ryzykownych. Perłą nieocenioną jego teatru jest humor. Ma on podłoże nieco intelektualistyczne, ale umaja go samoderodny tryskający dowcip i rzadkie wyzucie komizmu.

Dymisja gabinetu austriackiego.

Wiedeń, 16 czerwca. (PAT). Rada ministrów postanowiła zgłosić na ręce prezydenta związkowego dymisję gabinetu.

Wiedeń, 16 czerwca. (PAT). Gabinet Endera podał się dziś o godz. 5-tej popoł. do dymisji, ponieważ okazało się, że dwa stronnictwa, należące do większości rządowej, mianowicie wielkoniemcy i związek chłopski nie zgodziły się na rozszerzenie gwarancji państwowej na rzecz kredytów zagranicznych udzielonych austr. Zakładowi kredytowemu, w łącznej sumie 80 milionów szylingów.

Rokowania z Austrią.

Wiedeń, 16 czerwca. (PAT). „Neue Fr. Presse” donosi, jakoby toczące się w Wiedniu rokowania w sprawie traktatu handlowego austriacko - polskiego zostały przerwane. Dalszego ciągu rokowań oczekują dopiero w jesieni.

Jak się korespondent P. A. T. dowiaduje ze strony miarodajnej, doniesienie powyższe jest niecisłe a o odroczeniu rokowań nie może być mowy, ponieważ rokowania te wogóle się nie rozpoczęły. Dotychczas odbyły się tylko dwie wstępne rozmowy między kierownikiem delegacji polskiej dyrektorem Sokołowskim a szefem sekcji Schüllerem. Dr. Schüller wyjechał przed paru dniami do Bazyleji, skąd powróci do Wiednia dnia 27 czerwca. rb. W sprawie dalszych kroków oczekuje delegacja polska dalszych instrukcji z Warszawy.

Rewizje u Polaków w Niemczech.

Pila, 16 czerwca. (PAT). We wsiach Rabaciu, Osławie - Dąbrowie i Ugoszczu, w powiecie bytowski, na Pomorzu Pruskim, policja pruska przeprowadziła liczne rewizje u miejscowych Polaków. w związku ze znaną sprawą aresztowania niedawno kierownika Polskiego Towarzystwa Szkolnego w obwodzie regencji koszalińskiej, J. Bauera z Bytowa. Rewizje przeprowadzone jednego dnia, o tej samej porze we wszystkich miejscowościach, nie dały żadnego wyniku.

Denis Amiel jest w sile wieku. Trzyma się na uboczu od koteryj autorów goniących za łatwą renomą i lukratywnością pieprznych komedij i fars. Nieczuli jest również na powaby koncepcji nowatorskich i radykalnych inscenizacji. Z przejęciem śledzi życie współczesne i psychologię, jaką ono kształtuje. W „Pan i pani, jakich wiele” analizuje subtelnie i z wielką prostotą pobudki i przebieg tak pospolitego na świecie konfliktu. Młoda kobieta, znudzona szarzyzną bytu opuści męża, którego zresztą ceni i lubi, dla błyskotliwego kochanka. Po smutnych zawodach powróci, szukając ciepła i serca, do gniazda rodzinnego. Mąż zacy wszystko przebaczył, gdyż w pięknej, szlachetnej swej miłości, pragnął przedewszystkiem jej szczęścia nawet wówczas, gdy goniła za jego mirażem w romansie. Stworzyli tę parę wzruszająco ludzką p. J. Baumer i R. Camier w teatrze Nouveautés.

Problem rodzicielstwa, jaki zachodzi w uczuciowości młodej kobiety a dwóch generacji mężczyzn, rozwija D. Amiel w swym „Décalage” (teatr St. Georges). W wirze interesów, sportu, rozrywek, młode małżeństwo nie umie znaleźć wyrazu dla uczuć głębszych, bujniejszych, do jakich tęskni szczególnie kobieta. A jednak przy całej swej kulturze i subtelności potężny przemysłowiec Ziegler nie zdoła zdobyć bohaterki. Młodość ma swe prawa. Może potrafi wyciągnąć naukę z wspólnych swych rozczarowań i porozumie się dla odbudowania zachwianego ogniska!... Przy całym uznaniu dla powagi i talentu D. Amiela musimy jednak poczynić zastrzeżenia z powodu pewnej ociężałości akcji i tonu za-

Z życia prowincji.

List ze Stanisławowa.

Kolonja Związku Obyw. Pracy Kobiet. — Dzień spółdzielczości. — Wystawa wynalazków. — Egzamina dojrzałości. — Chrześcijańska kuchnia ludowa. — O autobus na Bystrzycę. (Korespondencja własna „Gazety Lwowskiej”).

Związek Obywatelskiej pracy kobiet w zrozumieniu potrzeby wysłania dzieci na świeże powietrze urządza przez lipiec i sierpień kolonję letnią w zdrowej podgórskiej okolicy. Związek daje bezpłatnie opiekę, fachowe kierownictwo, rozrywki i staranie o wszystko to, co może zapewnić dziecku miły pobyt — a rodzicom spokój i zaufanie.

W niedzielę 14 b. m. odbył się przy udziale licznej publiczności dzień spółdzielczości. Program uroczystości był b. urozmaicony. Rano odbyła się uroczysta akademja — z przemówieniami, powitaniami i t. p. Z programu zasługuje na uwagę referat p. n. „Koooperatywa i jej znaczenie”. Po obiedzie ruszył wielki pochód przez ulice miasta, wieczorem zaś urządzono uroczyste przedstawienie. W święcie wzięło udział kilkaset osób z prowincji.

W sali Sokoła I odbywa się obecnie wystawa wynalazków i nowości wytworów wyłącznie polskich. Ekspozycje obecnie wystawione, były kilkakrotnie nagrodzone złotem i medalami, odznaczeniem Grand Prix na wystawach w Paryżu, Barcelonie i Brukseli, otrzymały również liczne odznaczenia na wystawach krajowych. Na wystawie odbywają się pokazy i demonstracje w zakresie działów techno-chemicznego, gospodarczo-domowego i inn.

Egzamina dojrzałości w gimna-

Działwa lwowska na powodzian w Wileńszczyźnie.

Staraniem Rady Szkolnej Miej., pod protektorem Pani Prezydentowej Heleny Brzozowskiej oraz Pana Kuratora Okręgu Szkolnego Stefana Świdarskie-

wile literackiego w niektórych ustępach dialogu.

Obdarzony żywym temperamentem przy mniejszym pogłębieniu, niż D. Amiel, L. Marchand kładzie więcej nacisku na obserwację obyczajową. W „La belle amour” (teatr Daunou, kreowany przez M-me Spinelli, Débutcourt, Wall) zajmuje się również problemem stosunku młodzieży dzisiejszej do miłości i do starszego pokolenia, w formie cokolwiek grubej i ciasnej. Poziomy materializm kochanka nie zaspokaja niejasnych marzeń o miłości jego pięknej utrzymanki. Spotyka ją zawód w dwóch innych próbach sentymentalnych z młodzieżą. Zwraca się wówczas do starszego pana, który ubóstwia ją z poetyczną gorącą melancholją. Ale po pierwszych chwilach intymnych objawia się w nim ten sam egoizm prozaiczny mężczyzny... Czyż nie lepiej powrócić do młodego kochanka, w którym rozłąka i zazdrość rozpalili nieznanne mu dotąd uczucia?!

„Balthazar” tegoż autora przy akcji wodewilowej ma zacięcie satyry na płaskość i brak charakteru mieszczaństwa francuskiego. Rodzina typowa rentjerów boi się każdego samodzielnego gestu i ruchu, pozwoli się jednak powodować, jak pajace, trochę zbitkowanemu magnatowi finansów Balthazarowi. Kolejne przeskokki od podejrzliwości do uwielbienia ślepego dla milionera, od panicznego lęku, gdy przedstawiono go (fałszywie) jako szaleńca, do służalczego płaszczenia się przed jego wzdarczą litością, autor przeprowadził z prawdziwym zmysłem scenicznym i dużą werwą. Niezapomniane kreacje stworzyli Tarride i Le Gallo.

Edward Woroniecki.

zjach państwowych już się skończyły, wyniki wszędzie bardzo dobre — we wszystkich prawie zakładach zdało około 95% abiturjentów. Jedyne wyniki egzaminu w gimnazjum żydowskim są wprost skandaliczne. Zwyż 50% uczniów zostało niedopuszczonych, względnie padło przy egzaminie, mimo że przewodniczącym komisji egzam. jest dyr. Pawlik ze Strzycy, egzaminator bardzo łagodny.

Chrześcijańska kuchnia ludowa, zreformowana na nowo, pod przew. p. Sabiny Chowańcowej, rozwinęła obecnie działalność humanitarną na wysoką skalę. Kuchnia wydaje na podstawie asygnat bezpłatne obiady biednym, które to ubodzy bardzo sobie chwala.

Akcja humanitarna Tow. zasługuje na pełne uznanie.

Stanisławów, miasto o zwyż 70.000 mieszkańców nie posiada żadnego kąpieliska. Wprawdzie w z. r. uruchomiono sztuczny staw „Sielankę”, jednak impreza ta poniosła fiasko, ileż wodzie brak odpływu i nadaje się raczej na kąpielisko dla żab, niż ludzi. Mimoto, położenie spragnionych kąpielii mieszkańców nie jest beznadziejne. 6 km. za Stanisławowem płynie Bystrzyca, rzeka nadająca się świetnie dla kąpielii. Dzięki staraniom stanisławowskiego Towarzystwa wioślarskiego wybudowano nad rzeką kabiny, oczyszczono pewną część koryta i udostępniono Bystrzycę spragnionym wody Stanisławowianom. Jedyną przeszkodą w korzystaniu z dobrodziejstw rzeki, jest jej zbyt odległość od miasta. Mamy wprawdzie połączenie kolejowe z Chryplimem (200 metrów od Bystrzycy), jednak b. niedogodne. Przydałoby się przeto połączenie autobusowe — któreby udostępniło mieszkańcom miasta rychły dostęp do rzeki.

I. D.

szczyźnie. Impreza ta — bodaj czy nie pierwsza we Lwowie na ten cel — przysporzy komitetowi akcji ratunkowej powodzian ponad pół tysiąca złotych.

Charakterystyczny szczegół: Jedna ze szkół powszechnych spóźniła się z zamówieniem biletów i działwa nie mogła być na poranku. Koło Młodzieży Czerwonego Krzyża z tej szkoły samorzutnie ofiarowało na drugi dzień ze swej kasy 30 zł. na rzecz powodzian wileńskich.

Protektorowie, inicjatorowie i wykonawcy niedzielnego poranku mają najzupełniejsze zadośćuczynienie za poniesione trudy.

Zebranie Państwowej Rady Samorządowej.

Warszawa, 17 czerwca. (PAT). Prasa donosi, że na dzień 28 lipca br. ma być zwołana do Warszawy państwowa Rada samorządowa celem rozpatrzenia rządowego projektu tak zwanej „małej ustawy samorządowej”. W związku z tem projektuje się zwołanie konferencji związku zarządów miast w pierwszej połowie lipca br.

Dom legionowo-strzelecki.

Borysław, 17 czerwca. (PAT). Związki Strzelecki i Legionistów w Borysławiu zakupiły od gminy Tustanowice starą rzeźnię, którą zamierzają przerobić na Dom legionowy i strzelecki wedle planu jednego z tut. inżynierów. Rekonstrukcję budynku już rozpoczęto i będzie ona ukończona za kilka miesięcy tak, że jeszcze z końcem b. r. Dom legionowo - strzelecki zostanie oddany do użytku.

Sanacja Creditanstaltu.

Wiedeń, 17 czerwca. (PAT). Wczoraj wieczorem odbyło się posiedzenie komisji głównej parlamentu austriackiego na którym minister skarbu Juch podał do wiadomości komisji, że uchwalone zostało zawarcie umowy z wierzycielami zagranicznymi na podstawie której kredyty zagraniczne austriackiego Zakładu kredytowego w sumie 71 milionów dolarów nie będą mogły być przez przeciąg dwu lat wypowiedziane.

Kontyngent emigrantów do Francji.

Warszawa, 17 czerwca. (PAT). Prasa donosi, że w Paryżu zostały ukończone obrady komisji emigracyjnej polsko - francuskiej. W wyniku narad ustalono tegoroczny kontyngent emigrantów do Francji na 36.000 osób nie licząc rodzin. Z tej liczby do pracy na roli uda się 20.000 mężczyzn i 10.000 kobiet, do kopalń 3.000 zaś do przemysłu około 2.000 osób.

Prymas hiszpański we Francji.

St. Sebastian, 16 czerwca. (PAT). O godz. 5 przybył przez granicę i zatrzymał się w Hendaye kardynał prymas hiszpański, arcybiskup Tolledo.

Mellon w Londynie.

Londyn, 16 czerwca. (PAT). Minister skarbu Stanów Zjednoczonych Mellon przybył dziś do Plymouth. Po krótkim pobycie w Londynie, Mellon uda się na kontynent.

Ustawa kolonizacyjna.

Berlin, 16 czerwca. (PAT). Komisja kolonizacyjna Sejmu pruskiego uchwaliła dziś jednogłośnie projekt ustawy o kolonizacji rolnej. Na mocy tej ustawy pruski bank rentowy przeznaczy rocznie w okresie lat 1931-1935, 20 milionów marek kredytów tymczasowych, mających na celu ulepszenie gospodarstw.

II. Zjazd słowiańskich filologów klasycznych.

W dniach 26 — 28 maja br. odbył się w Pradze II. Zjazd filologów klasycznych ziem słowiańskich, który zgromadził około 250 uczestników z różnych krajów słowiańskich, w tem 37 osób z Polski z 25 referatami na 54 wygłoszonych podczas zebrania. Ta pokaźna liczba delegacji polskiej była powodem, że Polaków wyróżniano, oddając im przewodnictwo we wszystkich sekcjach (4 naukowe, 2 pedagogiczne), w których toczyły się obrady zjazdowe.

Uroczyste otwarcie Zjazdu odbyło się 26 maja o godz. 10 w auli fakultetu filozoficznego, wypełnionej uczestnikami z zagranicy i Czechosłowacji, publicznością i młodzieżą akademicką. Zagaił je prezes komitetu organizacyjnego, prof. Uniwersytetu dr. Franciszek Groh, podkreślając znaczenie tego rodzaju zjazdów. Nowe odkrycia papyrusowe i wykopaliska archeologiczne nasuwają wciąż nowe problemy, które oczekują opracowania; także stare kwestje występują w nowym świetle w miarę pogłębiania się studjum filologii klasycznej. Ileż zbytecznej pisaniny można by się ustrzec, jeśli każdy z nasuwających się problemów przeszedł oczyszczającą próbę ognia na Zjeździe. Ale takie Zjazdy mają również cele pedagogiczne: zadaniem ich jest wykazać doraźnie, jakie znaczenie ma studjum języków klasycznych dla rozwoju kultury współczesnej, jak naukę ich należy pogłębić, uczynić skuteczną i przyjemną. Dla filologii zaś słowiańskiej ma to szczególne znaczenie, że ma służyć wzajemnemu poznaniu i usunąć niedostatki, do których należy przede wszystkim brak bibliografii prac filologów słowiańskich. Władze, oceniając należycie znaczenie Zjazdu, udzieliły gorliwego swego poparcia. Powitawszy następnie przedstawicieli władz i Uniwersytetów i delegatów wszystkich prawie narodów słowiańskich, mówca zakończył zagajenie słowami półmądrych wróżby Quod bonum, felix, faustum fortunatumque sit.

Gdy sekretarz podał do wiadomości nazwiska prezydium honorowego (w tem z Polaków prezesa Twa Filolog, prof. Cwiklińskiego i prof. Zielińskiego) oraz faktycznego, rozpoczęły się przemówienia powitalne.

Protector Zjazdu, minister oświaty dr. I. Déterer zaznaczył, że kultura antyczna zajmuje jedno z najważniejszych miejsc w rozwoju świata. Była długo jakby ukrytym w głąbinach ziemi skarbem, aż wytrwałe usiłowania uczonych i wielbicieli odkryły ją i uprzyścipleniły szerszym warstwom społeczeństwa. Podkreślił następnie wpływ jej na rozwój literatury i kultury czeskiej. Imieniem prezydenta stoł. miasta Pragi pozdrowił Zjazd serdecznymi słowami prof. Zipek, mówiąc, że narody słowiańskie muszą przejść do ściślejszej współpracy na polu naukowym, za czem pójdzie zbliżenie także w dziedzinie politycznej.

Potem przemawiali przedstawiciele Uniwersytetów i Towarzystw naukowych czeskich, polskich i jugosłowiańskich, Uniwersytetu w Sofji oraz rosyjskiego i ukraińskiej wszechnicy w Pradze.

Zajmującym odczytem nestora filologów polskich, prof. Zielińskiego na temat: „Topika i typika Heroid Owidjusza“ zakończyło się uroczyste otwarcie Zjazdu.

Następnie delegacja polska złożyła wieniec na grobie Nieznanego Żołnierza, który tymczasowo znajduje się w starej kaplicy gotyckiej na I. p. w Ratuszu.

Popołudniu rozpoczęły się obrady w 6 sekcjach i trwały aż do czwartku 28 maja do godz. 11-tej. Wówczas nastąpiło zamknięcie Zjazdu odczytem prof. Novożyńskiego o działalności naukowej Józefa Krála, który pod koniec w. XIX i z początkiem bież. przez długi czas pracował na katedrze uniwersyteckiej w Pradze, stojąc na czele młodszej generacji filologów czeskich i ma ogromne znaczenie dla nauki. Nawiązując do celów Zjazdu, referent zaznaczył, że narody słowiańskie powinny usilnie dążyć do podniesienia powagi wyników swych prac naukowych tak, by inni się musieli li-

czyć z temi rezultatami i nie pomijać ich milczeniem jak dotąd dzieje się przeważnie.

Następnie gener. sekretarz prof. Uniw. Sałac skreślił obraz prac w sekcjach, podkreślając wysoki poziom naukowy referatów i dyskusji. Na zgłoszonych 58 odczytów nie doszły do skutku tylko 4 z powodu niestawienia się prelegentów. Cele, zakresłone Zjazdowi: wzajemne poznanie się uczonych, złączonych węzłami krwi, i wymiana myśli, zostały osiągnięte. Potem przyjęto jednomyślnie rezolucję, przekazaną przez sekcję pedagogiczną. Z nich pierwsza domaga się, aby powstała organizacja dla wydawania greckich i łacińskich tekstów i środków pomocniczych do nauczania filologii klasycznej i archeologii. W drugiej uchwale żądano, aby zawiązała się komisja dla ujednostajnienia wymowy greki i łaciny, w trzeciej zaś, aby urządzano lekcje przykładowe, renumerowano je, jeżeli nauczyciel-demonstrator daje ich większą ilość oraz aby organizowano wycieczki i wyjazdy nauczycieli zagranicę dla poznania obcych metod nauczania, wreszcie aby na Uniwersytetach ustanowiono lektoraty metodyki nauczania języków klas. Na wniosek prof. Zielińskiego uchwalono dążyć do tego, aby przywrócić łacinie prawa języka międzynarodowego jakim była jeszcze w w. XVIII.

Wskutek jednomyślnej uchwały wybrano stały komitet klasycznych filologów słowiańskich, któremu przekazano uchwalone przez zjazd rezolucje; ma on też poczynić przygotowania do III-go zjazdu, proponowanego na r. 1936 w Belgradzie. Do tego Komitetu wszedł jako przedstawiciel Polaków prof. Zieliński, który cieszy się wśród ludów słowiańskich niezwykłą popularnością.

Zjazd zakończyło przemówienie prezesa prof. Groha, który serdecz-

Dalszy spadek bezrobocia.

Według danych Państwowych Urzędów Pośrednictwa Pracy, liczba bezrobotnych w Polsce w dniu 13 bm. wynosiła 304.230 osób, co w porównaniu ze stanem z ubiegłego tygodnia wykazuje spadek bezrobocia o 9.039 osób.

W porównaniu z okresem tygodniowym od 30 maja do 6 czerwca, spadek bezrobocia zwiększył się w dalszym ciągu o 2.199 osób, w poprzednim okresie wynosił bowiem 6.840 osób.

Na fali dnia.

Adieux à l'école.

Za parę dni wyleci z murów szkoły na wakacyjne wycozasy najszcześliwsza część ludzkości: ta, której jedynym ciężarem są podręczniki geografii „polskiego“, łaciny i fizyki, a jedynym problemem życiowym pytanie: czy za otrzymane z racy „końca roku“ pieniądze pójdzie na lody, czy może kupić „szportowy“ szczyryk?

Bo teraz trudno liczyć na rower, flobert, lub choćby wędkę. Przedtem, gdy rodzice mieli więcej pieniędzy, jaki taki znakomity polonista, przyrodnik czy filolog klasy I-szej lub V-tej dostawał nielada zachętę do dalszej gorliwości w nauce. Sińce na twarzy, i dziury w spodniach, zdobywane przez 2 miesiące wakacyjne na „Puchu“ z „wyścigową“ (konieczni!) kierownicą, przekonywały dowodnie, że jest dla czego znosić znój 10-ciu miesięcy „szkoły“.

Dziś czasy się zmieniły! Miłe obietnice rodzicielskie spadły znacznie wdół, i tylko przyrzeczenia „mniej sympatyczne“ nie tracą nic ze swojej pełnowartości. „Genjalny“ Julek napewno nie dostanie „wyścigówki“, ale tumanowaty Franek i leniwy Broniek z całą pewnością otrzymają przyrzeczoną porcję skórzanego pasa... Tak to bywa z obniżkami...

Ale jakkolwiek bądź te „eschatologiczne“ sprawy zalatwią się w domu,

dom intensywnie teraz „współpracuje“ ze szkołą. Nigdy upragniony kontakt nauczyciela z rodzicielem nie jest tak żywy, jak w czasie tych ostatecznych terminów. Profesorowie wszelkich rodzajów i stopni dostają się w rodzaj zakłętą koła, z którego mogą wyjść albo półbogami, albo potępięciami. Tu niema żartów. Kwestja, czy Józio dostanie pałkę, zmienia się aż nadto często w kwestje, czy „pan psor“ ma od opiekunów Józia dostać pałkę. Bo któż widział „dręczyć dziecko“ w epoce, kiedy szkoła stała się przybytkiem radości?

Byłoby wprost czynnością nielogiczną i niepatriotyczną — radosną szkolną kończyć płacem „pokrzywdzonych“ serc dziecięcych! Haneczka oświadczyła, że musi mieć celującą ze śpiewu, choć nie ma wcale głosu, bo jakże można jej psuć całość świadectwa? Jurek oznajmił, że w razie dwójki z fizyki — strzela sobie w łeb. Antek znowu nie ma zamiaru przez „głupią“ łacinę psuć sobie wakacyj. Wobec tych świętych racyj strony najbardziej interesowanej i najlepiej poinformowanej — suną przed i pokonferencyjne procesje domowe do murów szkolnych...

Ale już niedługo... Jeszcze parę walnych ataków do serc pedagogicznego ciała, jeszcze trochę „poprawek“,

„partyj“ i „promocyj“, jeszcze parę razy wstać trzeba podług zegarka i odsadywać godziny w dusznej klasie — a potem świadectwa i koniec roku szkolnego.

Dawniej, za szkolnych srogich czasów naszych ojców i wujaszków, koniec roku stawał się popisem duchowych i intelektualnych zdobyczy ucznia. Wtedy istniały piękne, czerwono oprawne książki — zwane „nagrodą pilności“, a młodociany adept wiedzy zęgał swoich mistrzów kilometrowym wierszem i drzeniem struchlałego serca.

Dziś na końcu roku pokaże się społeczeństwu fizyczną sprawność wychowanków. Zamiast wiersza — kilometrowy bieg, zamiast próby pamięci — próba płuc. Ha, cóż! Signum temporis! Zresztą może to i dobrze, jeśli nieuk Jasio, który nie przeszedł do drugiej klasy, przeżyje dzień swego triumfu na boisku sportowym. Mocne bary zawsze bywały „pozyteczniejsze“ w życiu, niż wielka głowa...

A potem lekkim, wysportowanym krokiem, z lekkim sercem, a czasem i lekką głową — na wakacje! W góry i nad morze, na kolonje i do obozów.

Może tego roku nie wszyscy wyjadą. Ale nie to! Nie zamknięto przecież lwowskich kin, więc pokrzywdzony na „świeżem powietrzu“ młodzian, powetuje sobie stratę na trzecim miejscu w „Pasażu“ i w „Grażynie“.

A przytem „Grażyna“ jest przepisana na lekturę szkolną w następnym roku. (—j—)

nie podziękował gościom za przybycie.

Bezpośrednio potem w słowiańskim hotelu Beranka, w którym kwatrowali delegaci zagraniczni, filologowie czescy podejmowali gościnnie uczestników Zjazdu obiadem. Szereg toastów rozpoczął prezes Polskiego Twa Filologicznego, eksceł. dr. Cwikliński, dziękując za serdecznych słowach za ujmującą gościnność gospodarzom. Za tem poszły inne przemówienia, m. in. na cześć kobiet, biorących udział w obradach zjazdu, oraz podziękowania delegatów innych ludów słowiańskich za tak dobre przygotowanie zjazdu i uprzyjemnienie pobytu jego uczestnikom.

Należy podkreślić, że organizatorzy II-go zjazdu otaczali swych gości na każdym kroku staranną opieką i okazywali im niezwykłą uprzejmość. Przedstawiciele „Jednoty czeskich filologów“ oczekiwali 25 rano na dworcu Wilsona przyjazdu delegacji polskiej i odwieźli ją autobusem do hotelu. Popołudniu zaś autocarem obwozili nas po mieście, pokazując cenniejsze zabytki stolicy, która malowniczością położenia osiąga mnóstwo turystów. Dla uczestników zjazdu przygotowali miłe pamiątki w postaci pięknych wydawnictw. Postarali się o urozmaicenie pobytu: po posiedzeniach naukowych delegaci byli gościnnie podejmowani herbatką przez prezydium miasta i T-wo czechosłowacko-polskie, nadto rautem przez Społeczny Klub, subwencjonowany przez ministerstwo spraw zagranicznych, oraz rautem przez ministra oświaty dr. Déterera, który objął protektorat nad zjazdem. Dla delegacji polskiej przygotowano nadto lekcje przykładowe języka łacinskiego w kl. VII dwóch sąsiadujących z sobą gimnazjów, męskiego i żeńskiego.

To też z zalem odjeżdżano ze „złotej Pragi“, uwołąc w sercu miłe wspomnienia i przeświadczenie, że czas spędzili pożytecznie i pracowicie, godnie reprezentując filologię polską. S. P.

Co usłyszymy przez radio?

(Audycje własne Rozgłośni Lwowskiej oznaczone drukiem półtłustym).

Czwartek, dnia 18 czerwca 1931.

LWÓW (381). 11.58: Retranmisja sygnału czasu z Obserwatorium Astronomicznego w Warszawie, hejnał z Wieży Mariackiej w Krakowie. Odczytanie programu na dzień bieżący. — 12.10: Koncert z płyt gramofonowych. Płyty z firmy Kaim i Syn we Lwowie, ul. Kopernika 11. 13.10: Transmisja z Warszawy. Urz. komunikat Państw. Instyt. Meteor. 13.20 — 14.50: Przerwa. — 14.50: Transmisja z Warszawy. Komunikat gospodarczy. — 15.10: Muzyka z płyt gramofonowych. — 15.25: Transmisja z Warszawy. „Racjonalne odnowienie mieszkania“ wygl. p. Janina Ginnett-Wojnarowicz. — 15.45: Koncert z płyt gramofonowych. — 16.35: Transmisja z Warszawy. Komunikat Central. Biura Hydrograficznego dla żeglugi i rybaków. — 16.40: Transmisja z Warszawy. Wiadomości wojskowe dla wszystkich, omówi i informacji udzieli red. Targ. — 16.50: Transmisja z Wilna. „Ferdynand Ruszczyk — laureat Wilna“ wygl. prof. M. Morełowski. — 17.10: „O balonach i sterowcach“ wygl. inż. Eugeniusz Roland. — 17.35: „Walka ze starością“ wygl. prof. Wł. Sieradzki. Transmisja na wszystkie stacje P. R. — 18.00: Koncert popołudniowy. Pieśni polskie w wyk. p. Jadwigi Heynowej (mezzosopr.), akomp. p. Tad. Seredyński. Recital fortepianowy p. Ireny Danekówny. — 19.00: Rozmaitości. — 19.20: Muzyka z płyt gramofonowych. — 19.35: „Obrazki z życia polskiej Kaliforniji“ wygl. red. Nikodem Kopilewicz. — 19.55: Transmisja z Warszawy. Urz. Komunikat Państw. Instyt. Meteor. — 20.00: Transmisja z Warszawy. Prasowy Dzieńnik Radjowy. — 20.10: Odczytanie programu na dzień następny. — 20.15: Transmisja z Warszawy. Muzyka lekka. W przerwie repertuar lwowskich Teatrów Miejskich. — 21.30: Transmisja z Warszawy. Słuchowisko. Zreżysjonowana komedia Marjuszka Maszyńskiego pt. „Koniec i początek“, z autorem w roli głównej. — 22.00: Transmisja z Warszawy. Irena Dehnelówna wygl. feljeton pt. „Uśmiechy życia“. — 22.15: Transmisja z Warszawy. Dodatek do Prasowego Dziennika Radjowego. — 22.20: „Pieśni i arje“ w wykonaniu p. Tadeusza Szymonowicza, przy fortepianie p. Szymonowicza. Transmisja na wszystkie stacje P. R. — 22.50: Transmisja z Warszawy. Komunikaty. — 23.00—24.00: Transmisja z Warszawy. Muzyka lekka i taneczna.

